

Broj: 1028-1-UP/20

Dana: 28.10.2020. godine

MINISTARSTVO ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE REPUBLIKE SRPSKE

n/r ministra, dr. Alen Šeranić

PREDMET: Inicijativa za izmjene i dopune Zakona o dječijoj zaštiti Republike Srpske

Poštovani,

Na osnovu člana 7. Zakona o Ombudsmanu za djecu („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 103/08 i 70/12.) Ombudsman za djecu podnosi:

INICIJATIVU

za izmjene i dopune Zakona o dječijoj zaštiti Republike Srpske

Ombudsman za djecu predlaže Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite, preduzimanje potrebnih mjera i aktivnosti, u cilju dodatne zaštite djece sa smetnjama u razvoju,

na način da se

zaposlenom, samohranom roditelju omogući ostvarivanje “prava na naknadu roditelju -njegovatelju ili njegovatelju”, tako da se

- 1. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o dječijoj zaštiti Republike Srpske definiše da se “pravo na naknadu roditelju–njegovatelju ili njegovatelju” izuzetno može priznati jednom od nezaposlenih članova domaćinstva sa kojim živi dijete sa smetnjama u razvoju, u situaciji kada je samohrani roditelj zaposlen.**

Ministarstvo će u roku od 60 dana od dana prijema Inicijative, obavijestiti Instituciju o preduzetim mjerama.

Obrazloženje

Institucija Ombudsmana za djecu zaprimila je jedan broj prijava-žalbi kojima se ukazuje na povredu prava djece sa smetnjama u razvoju, iz razloga što samohrani roditelj koji je zaposlen, prema važećem zakonu ne može ostvariti "pravo na naknadu roditelju-njegovatelju ili njegovatelju,".

Prijavama se navodi da to dovodi do diskriminacije djece sa smetnjama u razvoju koja odrastaju uz podršku samohranog roditelja, jer su isti prinuđeni, da angažujući se na različitim poslovima kada im se za to ukaže prilika, sredstva koja zarade moraju usmjeriti na čuvanje njihove djece dok oni rade. To dovodi do smanjenja prihoda u kućnom budžetu, što direktno utiče na nivo socijalne sigurnosti porodice djeteta sa smetnjama u razvoju i dovodi ih u rizik da djeca budu smještena u ustanovu socijalne zaštite.

Uvažavajući preporuke iz dokumenta "Strategija unapređenja društvenog položaja lica sa invaliditetom u Republici Srpskoj 2017.-2026. godine, "Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o dječijoj zaštiti Republike Srpske"¹ definisano je novo pravo u oblasti dječije zaštite "pravo na naknadu roditelju-njegovatelju ili njegovatelju" sa ciljem da nezaposlenim roditeljima, koji se zbog 24-časovne brige o djeci sa smetnjama u razvoju ne mogu zaposliti, kroz ovo pravo obezbjede određena novčana sredstva, čime se indirektno poboljšava i materijalni položaj djece sa smetnjama u razvoju koja ostaju u porodici. Očekuje se da će ova sredstva, zajedno sa ostalim benefitima iz sistema socijalne i dječije zaštite, unaprijediti nivo socijalne sigurnosti, čime se daje podrška biološkim porodicama. Na takav način se preventivno djeluje da se djeca sa smetnjama u razvoju ne smještaju u ustanovu socijalne zaštite, nego da ostaju u svojim porodicama.

Zakonom je definisano kada roditelji mogu da ostvare "Pravo na naknadu roditelju-njegovatelju ili njegovatelju" i jedan od uslova je, da je to nezaposleni roditelj, te da nije korisnik prava iz člana 10. stav 1.tačka 6. Zakonom je utvrđeno i da se izuzetno, ovo pravo može priznati jednom od nezaposlenih članova porodica sa kojim dijete sa smetnjama u razvoju živi u domaćinstvu.

Ovo pravo svakako predstavlja iskorak i doprinos je poboljšanju položaja djece sa smetnjama u razvoju nezaposlenih roditelja.

Omogućavanje podsticajnog porodičnog ambijenta je neizostavno važno za pravilan psiho-fizički razvoj svakog djeteta, a razvojne potrebe djece sa smetnjama u razvoju svakako zahtjevaju dodatne mjere i aktivnosti. Stoga je jako važno, uvijek kada je to moguće, da djeca sa smetnjama u razvoju u skladu sa svojim preostalim kapacitetima i u optimalnim uslovima odrastaju u svojim biološkim porodicama.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Ombudsman za djecu u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim Zakonom o ombudsmanu za djecu,

a u cilju dodatne zaštite i povećanja stepena socijalne sigurnosti u porodici djece sa smetnjama u razvoju samohranih, zaposlenih roditelja,

a u cilju dodatne podrške samohranim roditeljima i djeci sa smetnjama u razvoju koja odrastaju uz samo jednog roditelja,

¹ („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 107/19)

podnosi Inicijativu za izmjene i dopune Zakona o dječijoj zaštiti, kako bi se pravo na naknadu roditelju-njegovatelju ili njegovatelju izuzetno, omogućilo i samohranom zaposlenom roditelju djece sa smetnjama u razvoju.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu
Dragica Radović, dipl. pravnik

Handwritten signature of Dragica Radović in cursive script.